Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anuncĭurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Hausenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. sĕu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 34. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ, 16 (28) Februarie 1888.

Braşovŭ 15 Februarie, 1888.

Foile guvernamentale ungurescĭ suntŭ fórte amărîte din causa ovaţiunilorŭ celorŭ marĭ, ce s'au făcutŭ episcopului croat Strossmayer, cu ocasiunea jubileului de cincĭḑecĭ de anĭ alŭ preoţiei sale, şi nu mai puţinŭ le-a indignatŭ semnulŭ de viaţă, ce l'au datŭ Slovacii din Ungaria cu ocasiunea înmormêntării vestitului lorŭ conducĕtorŭ Hurban. Dér ceea ce a pusŭ vêrfŭ amărăciunei şi „indignaţiunei“ lorŭ este ecoulŭ simpaticŭ, produsŭ de manifestaţiunile naţionale ale croaţilorŭ şi ale Slovacilorŭ în Praga.

Consiliulŭ orăşănescŭ alŭ capitalei boeme s'a alăturatŭ la manifestaţiunile pentru Strossmayer şi pentru decedatulŭ „patriarchŭ dela Hlobuka“ (Hurban), destulŭ motivŭ pentru ca organulŭ d-lui Tisza "Nemzet“ sĕ declare, că Cehii sunt politicesce „nematurĭ“

Este în adevĕrŭ mişcătorŭ de a vedé cum deodată organele de publicitate ale d-lui Tisza se arată aşa de îngrijate pentru „reputaţiunea politică“ a Cehilorŭ şi cum „Nemzet“ în unire cu „Pester Lloyd“ se străduiescŭ din rĕsputerĭ a aduce acele manifestaţiunĭ în legătură c'unŭ procesŭ, ce se face în Viena redactorului slavŭ alŭ unei foi sĕptĕmânale pentru crima de înaltă tradare, procesŭ care representă unŭ casŭ singuraticŭ şi cu totulŭ esceptionalŭ— numai ca sĕ pótă ajunge la conclusiunea, că pretinşii „panslaviştĭ“, adecă celŭ încă în viéţă dela Diakovar şi celŭ mortŭ dela Hlobuca, nu suntŭ decâtŭ înainte mergĕtorii „panrusismului“, ce l'ar propaga amintitulŭ redactorŭ, care a fostŭ trasŭ în judecată.

Şi nu scăpară de astădată nicĭ politicii din Viena de imputările celorŭ dela „Pester Lloyd,“ bine cunoscuţĭ ca meşterĭ în dăscăliturĭ, pe carĭ numai câte odată şi le retragŭ, când adecă li se mai dă câte unŭ bobêrnacŭ de susŭ, cum se întêmplase pe timpulŭ afacerei Iansky din partea archiducelui Albrecht.

Astăḑĭ trebue sĕ auḑimŭ din nou, că „domnii din Viena“ suntŭ de vină la tóte amărăciunile ce trebue sĕ le sufere aḑĭ şoviniştii, din causă că şi Croaţii şi Slovacii şi Românii şi alţii se încumetă încă a voi sĕ esiste ca naţionalităţĭ deosebite în acestŭ statŭ.

Patronii din Viena, ḑice „Pester Lloyd“, — „au aţîţatŭ la 1848 pe unŭ Ljudevit Gay, pe Ielacicĭ, Stratimitrovicĭ la méḑă-ḑi, pe Hurban şi Hodzsa la méḑă-nópte şi pe elementele dela rĕsăritŭ în contra Ungurilorŭ. Şi orĭ câtŭ de multŭ au căutatŭ ei sĕ scape de incomoda şi supĕrătórea clientelă a naţionalităţilorŭ, nu s'au mai pututŭ până acuma nimicì fabula că „aşa e voia împĕratului.“

„Orĭ câte dovedĭ — continuă numita foiă — de graţiă şi de nemărginita încredere a datŭ monarhulŭ în ceĭ din urmă douĕḑecĭ de anĭ Maghiarilorŭ sĕi credincioşĭ, reminescinţele din anulŭ revoluţiunei n'au încetatŭ de a fi esploatate într'unŭ sensŭ inimicŭ nouĕ şi conducĕtorii naţionalităţilorŭ continuară a se gera ca nisce cânĭ de lanţŭ destinaţĭ ca sĕ ne păzéscă pe noi Maghiarii. Deşi erau declaraţĭ şi înfocaţĭ inimicĭ ai ideei de statŭ maghiarŭ îi lăsară în pace şi nu băgară de sémă că firele ce porneau dela Moscva şi Petersburg la Turoţŭ-St. Marton şi Agram, precum şi la Lemberg, Praga şi Zara deveneau tot mai gróse şi mai tarĭ şi idea de statŭ maghiarŭ se dovedise deja de multŭ ca celŭ mai de încredere razimŭ alŭ întregei monarchii, pe când cei din Viena nicĭ nu păreau că observă ceva despre acéstă succesivă prefacere a aspiraţiunilorŭ panslaviste în aspiraţiunĭ panrusescĭ. Au trebuitŭ sĕ apară pe orizontŭ periculele unei încurcăturĭ rĕsboinice cu Rusia ca sĕ deschidă ochii celorŭ din Viena...“

Se vede din cele premerse destulŭ de bătătorŭ la ochĭ câtŭ de bine e ţesută intriga celorŭ din Pesta contra Slavilor din monarchie. Dér în împrejurările de faţă este şi o cutezare órbă de a declara mişcarea naţională a Croaţilorŭ, Slovacilor etc. de „uneltire panrusistă“ şi a împinge astfelŭ lucrurile într'unŭ văgaşŭ fórte periculosŭ, unde póte că nicĭ că s'au gânditŭ a le urnì „panslaviştii“ de talia lui Strossmayer şi Hurban.

Metoda politicilorŭ din Peşta de a nega esistenţa sêmţului naţionalŭ la popórele nemaghiare şi a declara orĭ-ce mişcare de sine stătătóre din sînulŭ lorŭ de uneltire străină, póte sĕ le foloséscă pentru momentŭ, dér în viitorŭ ea va produce cele mai marĭ pericule pentru maghiarismŭ, căcĭ în locŭ sĕ înlăture nemulţumirile, le va da numai nou nutremêntŭ, şi atuncĭ uşorŭ s'ar puté împlinì vorba lui „Pester Lloyd“, că se crescŭ „şerpĭ panslaviştĭ“ la sînulŭ monarchiei.

Procesulŭ de presă alŭ generalului Traianŭ Doda.

Acum avemŭ date autentice, că guvernulŭ a intentatŭ prin procurorulŭ regescŭ din Aradŭ procesŭ de presă contra generalului Traianŭ Doda. Actele de acusă le tipărimŭ mai la vale în întregŭ cuprinsulŭ lorŭ (1, 2, 3, 4), ca sĕ rĕmână moştenire istoriei şi urmaşilorŭ noştri.

Punctele acusei suntŭ:

I. Din „literele“ adresate către preşedintele camerei nu s'a accentuatŭ în specialŭ nicĭ unŭ pasagiu, dér la acusă sunt „literele“ acludate şi citate ca *corpus delicti* şi se susţine în generalŭ, că le caracteriséză unŭ tonŭ nepatrioticŭ.

II. Din „Apelulŭ“ către alegĕtorĭ s'au accentuatŭ ca pasagie aţîţătóre la ură contra Maghiarilorŭ:

a) „care (poporulŭ românŭ) prin uneltirile măestriei şi ale forţei scosŭ din tóte posiţiunile luptei constituţionale“ etc.

b) că (alegĕtorii Severinenĭ) ne pregătimŭ la o luptă mare şi anevoiósă, că astăḑĭ nu mai e vorba de unŭ scaunŭ sĕu de unŭ votŭ în parlamentulŭ maghiar, nu de óre-carĭ concesiunĭ — ci onórea naţională a poporului românŭ este în joc.“

c) în locŭ de lupta constituţională pregătesce generalulŭ Traianŭ Doda o luptă mare şi anevoiósă.“

Aceste puncte le află procurorulŭ potrivite a aţîţa poporulŭ — în deosebĭ massele nepricepute — la ură contra Maghiarilorŭ şi prin urmare aceste pasagie cuprindŭ delictulŭ normatŭ în § 172 alŭ codicelui penalŭ maghiarŭ, care sună: cine în adunărĭ publice, cu cuvêntulŭ, sĕu cine prin lăţirea de tipăriturĭ, icóne, scrisorĭ, provócă la comiterea unei crime sĕu delictŭ (§ 171 întrod.) şi décă provocarea nu va avé resultatŭ (§ 172 al. 2.) se va pedepsi cu închisóre până la 2 anĭ şi pedeapsă în banĭ până la 2000 fl.; totŭ acéstă pedépsă va ajunge şi pe acela (§ 172 al. 2), carele totŭ în acestŭ modŭ aţîţă o clasă, naţionalitate sĕu confesiune la ură contra celeilalte etc.

Generalulŭ Traianŭ Doda a fostŭ în 18-lea Februarie a. c. citatŭ înaintea judelui învestigatorŭ dela tribunalulŭ regescŭ alŭ Caransebeşului, Carol Szabó, însărcinatŭ, la avisulŭ judelui investigatorŭ alŭ tribunalului de presă din Arad, cu facerea cercetărei şi a rĕspunsŭ la punctele din intrebarea din aclusulŭ 4 următórele:

1. Eu sunt autorulŭ „literelorŭ“, adresate preşedintelui camerei şi alŭ „apelului“ către alegĕtorii cercului Caransebeşŭ,“ — primescŭ rĕspunderea, căcĭ eu am dispusŭ lăţirea lorŭ.

2. Aceste tipăriturĭ nu cuprindŭ nicĭ o agitaţiune; eu nu am fostŭ condusŭ de ură contra naţiunei maghiare, ci am făcutŭ aceste declaraţiunĭ cu cea mai curată convingere, că împlinescŭ unŭ actŭ de lealitate către tronŭ, patriă şi poporŭ.

3. Alta nu am de observatŭ.

Până la acestŭ stadiu a ajunsŭ causa; după procedură acum are procurorulŭ din Aradŭ, carele a cerutŭ cercetarea sĕ, formuleze acusa sĕu sĕ propună sistarea procesului.

Noi ne aşteptămŭ la sistare, căcĭ pro primo amestecarea „literelorŭ“ adresate de generalulŭ Doda în calitate de deputatŭ dietalŭ preşedintelui camerei în acusă, e unŭ faptŭ ne mai pomenitŭ în nicĭ o ţéră unde esistă câtuşĭ de puţinŭ simţŭ pentru constituţionalismŭ — are decĭ sĕ ésă la ivélă, că óre nicĭ însăşĭ blamarea constituţionalismului nu póte pune frêu grandomaniacilorŭ?

Unŭ deputatŭ dietalŭ, alesulŭ a 100,000 cetăţenĭ, motivéză într'o epistolă adresată către preşedintele corpului legislativŭ, pentru ce nu'şĭ presentéză mandatulŭ.

A face acésta are dreptŭ şi după lege, carea îi dă chiarŭ terminŭ de 15 ḑile spre acestŭ scopŭ, dér şi din respectŭ către cameră o face unŭ bărbatŭ cu crescere. Generalulŭ Doda numai de dreptulŭ sĕu s'a folositŭ şi numai datorinţa şĭ-a făcut'o scriindŭ acéstă epistolă în calitate de deputptŭ dietalŭ, către preşedintele dietei, şi a trage la rĕspundere pre calea penală pe unŭ deputatŭ pentru acte politice, carĭ le-a făcutŭ atuncĭ când a fostŭ deputatŭ — după ce a încetatŭ a fi deputatŭ — e mai multŭ vexaţiune, e persecuţiune. Sciutŭ este, că persecuţiunile politice, nicĭ după lege nicĭ după dreptate nu se facŭ, ci din interesŭ în modŭ volnicŭ. Acésta s'a probatŭ în casulŭ de faţă pe deplinŭ.

Dieta către care a fostŭ adresată acea epistolă nu s'a aflatŭ vătămată, fiindcă adevĕrulŭ cuprinsŭ în acea scrisóre, dieta a trebuitŭ sĕ-lŭ recunóscă, dér a tăcutŭ şi a înghiţitŭ, — şi fórte înţelepţesce a făcutŭ, căcĭ décă nicĭ unui deputatŭ nu-i este iertatŭ a critica guvernulŭ şi politica lui, — atuncĭ constituţiunea e literă mórtă.

Guvernulŭ înse face procesŭ, căcĭ prea i s'a trasŭ masca de pe faţă şi de ruşine şi de amărăciune 'şĭ-a perdutŭ capulŭ, — căcĭ a'şĭ perde capulŭ însemnéză totdéuna când guvernele, necapabile a combate adevĕrulŭ şi dreptatea înaintea forului competentŭ politicŭ alŭ opiniunei publice, îşĭ iau refugiulŭ la codicele penalŭ, — şi folosindu-lŭ nedreptŭ, lunecă la terorisărĭ.

Cele 3 puncte din apelulŭ către alegĕtorĭ suntŭ 3 fire de pĕrŭ, căcĭ le vĕdŭ contrarii ca bêrnele în ochii nostri, alta nimicŭ. — *Unde nu se face nicĭ pomenire de naţiunea maghiară, de ură, de estirpare, de jafŭ, de despoiare — procurorului îi e* **témă** *de aţîţare, — ca şi când unŭ generalŭ s'ar putea dejosi la rola sistemei actuale şi a agenţilorŭ ei.* „Luptă mare şi anevoiósă“, asta óre ce va sĕ fiă? şi sĕ nu fiă cumva altă luptă şi nu cea constituţională? — îi e frică procurorului... căcĭ unŭ generalŭ şi lupta ca luptă ar fi vai de pelea pĕcătoşilorŭ, dér cu lupta constituţională aşa cum ei o értă sĕ se facă, că adecă sĕ turtéscă prin uneltirĭ, — astă luptă le place. Ḑiua de 8 Februarie 1888, votulŭ unanimŭ a 4500 alegĕtorĭ treḑĭ şi conscii, ordinea admirată chiar de vrăşmaşĭ, étă resultatulŭ aţîţărei; nicĭ céfă spartă, nicĭ o restignire, dér „sĕ trăiéscă generalulŭ Traianŭ Doda“, care a rĕsunatŭ şi în ceriu şi pe pămêntŭ, étă glasulŭ urei de care viséză creerii procurorului.

Vomŭ vedea sfîrşitulŭ, guvernulŭ îlŭ scie înainte. Celŭ cu inima curată, dreptŭ, celŭ consciu, că datorinţa şĭ-a făcut-o bărbătesce; generalulŭ Traianŭ Doda şi cu elŭ toţĭ Românii cu inima la locŭ, potŭ ascepta linistiţĭ sfêrşitulŭ acestui procesŭ monstruosŭ nouĕ şi urmaşilorŭ noştri; însĕ pasulŭ generalului Traianŭ Doda ne va servi totdéuna de învĕţătură, că pentru drepturile poporului românŭ sĕ nu trîcnimŭ dela nicĭ o jertfă.

Coriolanŭ Brediceanu m. p.

(Traducere din ungaresce.) Nr. 160/888 k. ü. Dela procuratura regéscă din Caransebeşŭ: inclitulŭ tribunalŭ reg. ca forŭ în causa de pressă în locŭ. Traianŭ Doda locuitorŭ în Caransebeşŭ şi deputatŭ alesŭ alŭ cercului Caransebeşŭ despre carele notorie este sciut, că nu s'a legitimatŭ ca atare, a rĕspânditŭ şi împărţitŭ între alegĕtorii sĕi o declaraţiune datată din 14 Noemvre 1887 şi acludată sub:/ în originalŭ ér sub :// în traducere legalisată maghiară; într'aceea a împărţitŭ în mai multe esemplare printre locuitorii din provinciă şi epistola sa adresată preşedintelui dietei şi acludată sub :///.

Pe lângă întregŭ cuprinsulŭ nepatrioticŭ, declaraţiunea acludă sub :/ aţîţă ură contra naţiunei maghiare, când accentuéză unele pasage în care ḑice: „că poporulŭ românŭ prin uneltirile măiestriei şi ale forţei e scosŭ din tóte posiţiile luptei constituţionale; că astăḑĭ nu mai e vorba de unŭ scaunŭ sĕu de unŭ votŭ în parlamentulŭ maghiarŭ, nu de óre-carĭ concesiunĭ naţionale limbistice sĕu politice, ci onórea naţională a poporului românŭ este în jocŭ“, fără îndoială aceste suntŭ astfelŭ de acuse în contra naţiei ungurescĭ, care potŭ sĕ deştepte în mijloculŭ poporului românŭ ura contra naţiunei ungurescĭ. Aceste pasage ale declaraţiei din motivulŭ amintitŭ constituescŭ delictulŭ de aţîţare la ură contra unei naţiunĭ şi descrisŭ în alinea

a doua a § 172 din codicele penalŭ. Pe basa ĕstorŭ espuse, considerândŭ că Traianŭ Doda declaraţiunea sa a rĕspândit'o (în ocolulŭ) pe teritoriulŭ acestui tribunalŭ reg., ilŭ acusŭ înaintea Incl. tribunalŭ regescŭ cu delictulŭ de agitare descrisŭ în alinea a doua a § 172 cod. pen. şi rogŭ ca sĕ fiă trasŭ la rĕspundere de cătră forulŭ de pressă în înţelesulŭ procedurei de pressă din 17 Decemvre 1862, care e aicĭ în valóre. Caransebeşŭ în 12 Ianuarie 1888. Ladislau Csiky m. p. procurorŭ regescŭ.

(Traducere din unguresce.) Nr. 180/888 crim. Tribunalul reg. din Aradŭ ca judeţŭ de pressă. Acusa procuraturei reg. contra lui Traianŭ Doda locuitorŭ din Caransebeşŭ pentru delictulŭ de agitare. Decisŭ: Luândŭ în considerare, că dechiaraţiunea, ce conţine în sine, în înţelesulŭ acusei, părţile constitutive ale delictului de agitare, s'a tipăritŭ în tiparulŭ „Posaune“ din Timişóra; — considerândŭ mai departe, că procedura de pressă din 17 Decemvre 1862, — carea prin ordinaţiunea minist. de dto 8 Octomvre 1872 Nr. 31,720 s'a ordinatŭ şi pentru confiniulŭ militarŭ şi s'a susţinutŭ de atare şi mai departe în § 7 art. de lege XXXVII din 1880, — prin § 3 dispune, ca în casulŭ, când crima se comite prin o tipăritură, acelŭ judeţŭ de pressă sĕ fiă competinte la procedere, în a cărui ocolŭ se află tipăritulŭ; — în causa presentă tribunalulŭ reg. nu se află de compinte a procede mai departe; — prin urmare transpune acusa cu ambele dechiaraţiunĭ originale şi traducerea simplă a dechiaraţiunei apărută în Timişóra, — tribunalului reg din Aradŭ, ca judeţŭ competinte în cause de pressă. Despre acésta se încunosciinţéză procuratura reg. din Caransebeşŭ. Datŭ în Caransebeşŭ la 24 Ianuarie 1888 din şedinţa tribunalului reg. ca judeţŭ de presă. Kühler Sebő m. p. presid. trib. Antal m. p. not. la trib. Inclitului trib. din Aradŭ ca judeţŭ de pressă. Acluse: „Cătră onoraţii alegĕtorĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeşului“, şi „Cătră alegĕtorii din cerculŭ Caransebeşului“ precum şi literile adresate lui Toma Péchy. In traducere maghiară: „Alegĕtorilorŭ din cerculŭ Caransebeşŭ“. In urma ordinaţiunei Nr. 737/887 a ministrului de interne ung. reg. traducere oficiósă din românesce în limba oficiósă a statului.

(*Traducere din unguresce*). Dela procuratura reg. din Aradŭ, ca oficiu de acusă a ocolului de presă aradanŭ.

Nr. 799/1888 k. ü. Domniei Sale Ionŭ Földes, jude la tribunalulŭ din Aradŭ şi jude investigatorŭ în cause de pressă. Epistola deschisă a generalului Traianŭ Doda, acludată sub ·//. tradusă în limba oficiósă a statului a apărutŭ la tiparulŭ „Posaune“ din Timişóra“ şi după ce sub datulŭ de 14 Octomvre 1887 s'a presentatŭ preşedintelui parlamentului ungurescŭ, întitulată „Cătră alegĕtorii cercului Caransebesŭ“, în timpulŭ din urmă s'a rĕspânditŭ în limba română în Caransebeşŭ şi împrejurime. Prin acésta s'a comisŭ prin tipăritură delictulŭ de agitare, ce colidéză cu § 172 cod. pen. şi este descrisŭ în § 171 cod. pen. Procuratura reg. pe lângă retrimiterea actelorŭ presentate prin decisulŭ 688/1888 crim. din 1 Faurŭ 1888 recércă pe d-lŭ jude învestigatorŭ alŭ tribunalului din Aradŭ, competinte în cause de pressă, ca sĕ propună, ca sĕ se ţină investigaţiune în contra lui Traianŭ Doda generalŭ ces. reg. în pensiune şi locuitorŭ din Caransebeşŭ, ca autorŭ şi editorŭ al tipăriturei mai susŭ numite. Intregŭ conţinutulŭ declaraţiunei de sub ·/. e notorice nepatrioticŭ, cu deosebire însĕ în acele pasage merită o pedépsă legală, în care autorulŭ ḑice, că poporulŭ românŭ prin uneltirile măestriei şi ale forţei e scosŭ din tóte posiţiunile luptei constituţionale, că se lucră de o luptă mare şi anevoiósă căcĭ aḑĭ nu mai e vorba de unŭ scaunŭ séu de unŭ votŭ în parlamentulŭ maghiarŭ, nicĭ de órecarĭ concesiunĭ naţionale limbistice şi politice, — ci onórea naţională română a acestui poporŭ este în jocŭ.“ Aceste espresiunĭ accentuéză astfelŭ de acuse carĭ fără îndoială potŭ aţiţa la ură contra naţiunei maghiare, acea parte a poporului românŭ, care e mai uşorŭ sedusŭ; acéstă tendintă e cu atâtŭ mai evidentă, căcĭ proclamă în locŭ de o luptă constituţională o altă luptă mare şi anevoiósă. Aradŭ, în 8 Faurŭ 1888. Dr. Carolŭ Madzsor procurorŭ reg.

Traducere din unguresce Nr. 3 1888 crim. Denunţarea procuraturei reg. din Aradŭ, ca for de acusă în cause de pressă, contra lui Traian Doda generalŭ ces.reg. în pensiune şi locuitorŭ din Caransebeş, pentru delictulŭ de agitare § 172 alŭ cod. penalŭ, comisŭ prin tipăritură. Decisŭ: Pe basa acestei denunţărĭ se intentéză procesŭ de presă, şi se recércă tribunalulŭ din Caransebeşŭ, ca judeţŭ investigătorŭ, pe lângă presentarea denunţărei sub 2, a tipăriturilorŭ românescĭ sub 3. şi a traducerei oficióse maghiare sub 4. — ca sĕ asculte pe acusatulŭ Traianŭ Doda generalŭ ces. reg. în pensiune şi locuitorŭ din Caransebeşŭ, asupra întrebărilorŭ oficióse acludate sub·/. şĭ-apoi în timpulŭ celŭ mai scurtŭ sĕ retrimită protocolulŭ de ascultare şi aclusele comunicate (alăturate.) Despre începerea investigaţiunei se însciinţéză procuratura reg. din Aradŭ, ca acusatorŭ publicŭ în înţelesulŭ ord. minist. de just. Nr. 733 ex 1867 şi cu provocare la propunerea Nr. 771—1888. K ü. Datŭ la tribunalulŭ reg. din Aradŭ în 8 Faurŭ 1888. Fäldes m. p. jude investigatorŭ în cause de pressă.

Nr. 3/1888 crim. Judeţulŭ învestigatorŭ în cause de presă din Aradŭ. Intrebărĭ oficióse: pentru Traianŭ Doda generalŭ ces. reg. în pensiune şi locuitor din Caransebeşŭ.

Intrebărĭ generale:

a) Numele şi connumele

b) Loculŭ nascerei

c) Posiţia (ocupaţia.)

d) Etatea.

Intrebărĭ speciale:

1. Dta eştĭ autorulŭ (declaraţiunei) publicării apărute, tipărită în limba română şi acl. sub 3: ér sub 4 acl. în traduce maghiară, — şi Dta ai publicat-o?

2. Pe basa celorŭ descrise în punctulŭ primŭ s'a îndatŭ în contra D-tale denunţarea de sub 2. (vi se comunică denunţarea şi tipăritura acusată; eventualŭ vi se cetesce şi esplică conţinutulŭ însemnatŭ şi espresiunile vătămătóre). Aveţĭ vro observare şi voiţĭ a aminti ceva spre apĕrarea Dvóstră?

3. Mai aveţĭ ceva de spusŭ?

Aradŭ în 8 Faurŭ 1888. Dela tribunalulŭ reg. Fäldes m. p. jude investigătorŭ în cause de pressă.

Cătră alegĕtorii cercului electoralŭ alŭ Caransebeşului.

Iubiţilorŭ alegĕtorĭ!

La alegerea de deputatŭ dietalŭ ţinută în 8 Februarie st. v. a. c. m'aţĭ onoratŭ cu mandatulŭ cercului electoralŭ alŭ *Caransebeşului* şi eu, carele totdéuna am fostŭ credinciosŭ programului nostru naţionalŭ, susţinutŭ de alegĕtorii acestui cercŭ, am primitŭ mandatulŭ acestui cercŭ electoralŭ, uniculŭ în ţéra nóstră în carele nu au pututŭ străbate influinţele contrare programei nóstre naţionale, ca sĕ nu ajungă pradă şi ca sĕ fiă probatŭ în faţa ţĕrii, că manifestaţiunile antecesorului meu ale d-lui *Traianŭ Doda* şi atitudinea sa e susţinută de întregulŭ cercŭ electoralŭ, căcĭ eşită este din inima nóstră şi a fiă-cărui *Românŭ*.

Votulŭ unanimŭ alŭ D-vóstrĕ, iubiţilorŭ alegĕtorĭ, a datŭ cea mai eclatantă dovadă despre încrederea D-vóstrĕ în adevĕraţii conducĕtorĭ ai poporului. Votulŭ unanimŭ alŭ D-vóstrĕ a realisatŭ speranţa tuturorŭ *Românilorŭ* pusă în neclintita credinţă a D-vóstrĕ cătră tron şi patriă şi neînfricată alipire cătră drepturile neamului nostru *românescŭ*.

In consonanţă cu ţinuta politică a antecesorului meu, a binemeritatului *generalŭ Traianŭ Doda,* am adresatŭ cătră dieta ţĕrii o declaraţiune, în carea am motivatŭ, că nicĭ la lucrările ei nu voiu participa, nicĭ ca deputatŭ mandatulŭ meu nu-lŭ voiu depune.

Aşteptŭ liniştitŭ resoluţiunea onoratei diete şi, orĭ-care va fi ea, — fiţĭ sigurĭ, că precum în trecutŭ aşa şi pe viitorŭ pururea neclintitŭ voiu fi credinciosŭ flamurei nóstre naţionale şi voiu conlucra totdéuna alăturea cu D-vóstrĕ pentru drepturile neamului nostru românescŭ.

Orşova, în 22 Februarie 1888.

Mihailŭ Popoviciu,
deputatulŭ cercului electoralŭ alŭ Caransebeşului.

„Ungaria şi Orientulŭ“.

„Sub acestŭ titlu reproduce „Die Presse“ din Viena unŭ pasagiu dintr'unŭ articulŭ alŭ ḑiarului „Nemzet“, care, ocupându-se de misiunea Ungariei în Orientŭ, accentuéză că raporturile dintre monarchia austro-ungară şi România au trebuinţă de o îmbunĕtăţire,

Ḑiarulŭ vienezŭ face apoi guvernamentului maghiarŭ următórele observaţiunĭ:

„Nemzet“ are tótă dreptatea, décă vede, că raportulŭ nostru cu România are trebuinţă de o îmbunĕtăţire; dér se pare că aci esistă o rătăcire, care în interesulŭ unei recunóscerĭ obiective şi corecte a stării lucrului, merită sĕ fiă lămurită. Anume este unŭ lucru în generalŭ cunoscutŭ, că rapórtele curatŭ politice dintre *Viena* şi *Bucurescĭ* au fostŭ deja de anĭ încócĭ cele mai bune şi pretinóse.

Décă cu tóte astea opiniunea publică a României — atâtŭ câtŭ privesce partida guvernamentală, câtŭ şi cele cincĭ fracţiunĭ oposiţioniste — a fostŭ icĭ colea mai puţinŭ pretinósă faţă cu Austro-Ungaria, acésta s'a întêmplatŭ numai din motive *naţionale şi comercialŭ politice, şi adecă acusările respective au fostŭ îndreptate de obiceiu contra Maghiarilorŭ.*

Noi ţinemŭ de neoportunŭ a cerceta aceste acusărĭ mai de aprópe din punctulŭ de vedere alŭ citatului articulŭ din „Nemzet“, deórece *în Budapesta „menii de sigurŭ sciu fórte bine, de ce anume nu potŭ orĭ nu vorŭ sĕ înlăture causele acestorŭ acusărĭ,* de ce anume nu vorŭ sĕ acomodeze consideraţiunile privitóre la producţiunea brută a Ungariei, precum şi *cele privitóre la posiţiunea elementului maghiarŭ în Transilvania* consideraţiunilorŭ politicei esterne.

Atâta este însĕ sigurŭ, că décă raporturile cu România au trebuinţă de a îmbunĕtăţire, acésta nu póte fi pe terenulŭ curatŭ politicŭ, *ci trebue căutatŭ pe altŭ terenŭ.*

Presa germană despre mesagiulŭ românŭ.

„Gazeta Germaniei de Nord“ din 20 Februarie se exprimă astfelŭ în privinţa mesagiului regescŭ:

Mesagiulŭ regescŭ din Bucurescĭ dă acelora, cărĭ represintă dorinţa de a mănţiné pacea, unŭ sprijinŭ, înarmatŭ de întréga autoritate ce dă unŭ actŭ oficialŭ. Regele Carolŭ speréză, că pacea va fi mănţinută; însĕ pentru a nu da locŭ acestei speranţe sĕ i se dea înţelesulŭ unui optimismŭ nejustificatŭ, s'a accentuatŭ totodată caracterulŭ îngrijitorŭ a situaţiunei europene, care sileşce România sĕ se întăréscă înlăuntru.

Prin acéstă manifestare şi Statulŭ românŭ se declară dér gata a conlucra în modŭ activŭ la consolidarea operei internaţionale a păcii; şi rĕmâne numai de doritŭ, ca încrederea pusă de Rege în prevederea politică şi în energia Camerilorŭ sĕ se justifice în tótă întinderea ei.

Pressa americană despre România.

Ḑiarulŭ „Reporter“ din New-York scrie în Nr. 20 următórele cu privire la rolulŭ României în viitorulŭ rĕsboiu:

România va rĕmâné óre neutrală în proximulŭ rĕsboiu? Acéstă întrebare a datŭ atâta materiă de vorbă în sĕptĕmânile din urmă, atâtŭ pressei cismarine, câtŭ şi celei transmarine, încâtŭ nu se va lua în nume de rĕu, décă şi „Reporter“ va lua posiţiă definitivă în cestiunea acésta.

E unŭ non-sensŭ, ca apreţiindŭ constelaţia politică a Europei sĕ mai vie cineva cu afirmarea scrintită, că România ar mai putea pretinde neutralitatea când e vorba de unŭ rĕsboiu cu Rusia.

Orĭ-ce bărbatŭ de statŭ românŭ, care ar urmări unŭ aşa scopŭ, ar fi imediatŭ destituitŭ, pentru că poporulŭ românŭ nu tinde la nimicŭ cu mai mare dorŭ, decâtŭ la recâştigarea Basarabiei ce i-a răpit'o Rusia într'unŭ modŭ atâtŭ de ingratŭ şi nedemnŭ. Şi dorobanţii românĭ, carĭ deja la Plevna au făcutŭ minunĭ de bravură, vorŭ năvăli cu acelaşŭ eroismŭ asupra furului provinciei surorĭ, pe care o iubescŭ din tótă inima.

SCIRILE ḐILEI.

Cu ocasiunea desbaterii bugetului ministeriului ungurescŭ de justiţiă, deputatulŭ Geza *Polonyi* critică aspru instituţiunea *curţilorŭ cu juraţi,* a cărorŭ listă se compune sub acestŭ sistemŭ de guvernare atâtŭ de tendenţiosŭ, încâtŭ se folosescŭ pentru apĕrarea orĭ condamnarea tendinţelorŭ politice, după cum convinŭ orĭ nu convin celorŭ dela putere. De asemenea critică decisiunile orĭ sentinţele *tribunalelorŭ statariale,* care în cele mai multe casurĭ stau în contraḑicere cu legea penală. Cere înlăturarea acestei anomalii, pentru ca ómenii asupra cărora are sĕ se judece temeinicŭ, sĕ nu fiă spênduraţĭ spre mai marea gloriă a liberalismului ungurescŭ.

***

În luna Ianuarie *restanţele la Tablele regescĭ* erau în numĕrŭ de 31,200 bucăţĭ, precum ḑise ministrulŭ de justiţiă ungurescŭ, orĭ de 38,000, precum ḑise deputatulŭ Carol Varasdy.

Grabnică justiţiă!

***

Ungurii din Blaşiu, scrie „Kolozsvar,“ pe lângă tóte că se află atâtŭ de isolaţĭ din causa massei de Românĭ ce-i împreună, ei participă la mişcările „patriotice“ şi rĕspândescŭ limba unguréscă pretutindenea, pe unde numai li-se oferă ocasiune. La concertulŭ datŭ la 16 Februarie în Blaşiu în favorulŭ filialei „Kulturegylet“-ului de acolo, spune „Kolozsvár“ că a luatŭ parte şi unŭ numĕrŭ „fórte frumosŭ“ de Românĭ.

„Nu vĕ'mbulḑiţĭ, că vĕ dau la toţĭ!“ striga unŭ precupeţŭ care n'avea căutare.

***

În *Aradŭ* s'au bolnăvitŭ de o bólă de plămânĭ (ce se manifestă prin pete) vr'o 60 de boi de îngrăşatŭ ai fraţilorŭ Neumann.

***

Căpitanulŭ poliţiei din Leutschau a ştersŭ putina fugindŭ la America, după ce a falsificatŭ poliţe de mai multe mii de florinĭ pe numele preotului de acolo şi le-a prefăcutŭ în banĭ la cassa de economii şi la privaţĭ. Bravulŭ şefŭ alŭ poliţiei, Eduard Marcovics a storsŭ ceva şi din cassa oraşului.

***

Academia română a primitŭ dela unŭ Românŭ ardeleanŭ unŭ mare numĕrŭ de monede vechĭ şi fórte preţióse, care au fostŭ găsite în apropierea Blaşiului.

***

La 27 Februarie se înfiinţéză în *Constanţa* unŭ depositŭ de materialŭ de rĕsboiu. Se ḑice că guvernulŭ românŭ are intenţiunea a înfiinţa acolo cu timpulŭ unŭ *arsenalŭ pentru armata din Dobrogea*.

Inmormêntarea lui Hurbanŭ.

In numĕrulŭ de Sâmbătă alŭ fóiei nóstre amŭ raportatŭ despre mórtea marelui naţionalistŭ slovacŭ, supranumitŭ de adversarĭ: „agitatorŭ panslavistŭ“, *Miroslav Hurbanŭ.* Inmormêntarea lui s'a făcutŭ cu cele mai distinse onorurĭ, ceea ce le dă Ungurilorŭ „patrioţĭ“ ocasiă ca sĕ privéscă şi în acésta unŭ actŭ de *agitaţiune* în contra lorŭ. Étă cum raportéză „Kolozsvár“ despre înmormêntarea lui:

„Alalta-erĭ (23 Februarie) au înmormêntatŭ pe renumitulŭ agitatorŭ panslavistŭ (Hurban). Singuraticĭ agitatorĭ au profitatŭ de acéstă ocasiune pentru ca sĕ agiteze în contra Maghiarilorŭ. Ca la 1500 de ómenĭ s'au adunatŭ la înmormêntare. Sicriulŭ l'au aşeḑatŭ în biserică, l'au îngrămăditŭ cu cununĭ; pe fiăcare cunună era deplânsŭ tatălŭ naţiunei. Erau şi cununĭ de acele, pe carĭ se afla inscripţiune ruséscă pe pantlicĭ de colorĭ rusescĭ. Au trimisŭ cununĭ:

Slovacii din Buda-Pesta şi voluntarii slovacĭ, cu inscripţiunea „părintelui naţiunei.“ Membrii societăţii slovace „Matica“: „Celui mai credinciosŭ iubitŭ alŭ naţiunii“. Societatea „Jivena“: „Deşteptătorului culturei slovace“. Ḑiarulŭ „Narodnie Novine“: „Primului erou alŭ

naţiunei“. Slovacii din Rosenberg: „Distinsului luptătorŭ“ etc.

La înmormêntare s'au ţinutŭ mai multe vorbirĭ pline de sentimentŭ naţionalŭ, prin carĭ s'a datŭ mai vêrtosŭ espresiune asigurărei, că poporulŭ slovacŭ va lupta cu bărbăţiă pentru realisarea principielorŭ professate de Hurban.“

Inmormêntarea cu onorurile cuvenite a unui omŭ de frunte: agitaţiune! Nu se póte mai bine caracterisa *liberalismulŭ* unguresců.

O statistică asupra renegaţilorŭ.

Ministeriulŭ de interne unguresců a compusŭ statistica concesiunilorŭ date de elŭ în semestrulŭ alŭ doilea alŭ anului trecutŭ pentru schimbarea, adecă maghiarisarea numelorŭ.

După cum arată acéstă statistică, s'au făcutŭ în ultima jumĕtate a anului trecutŭ 534 schimbărĭ de nume, respective conume. De sine se înţelege, că mai tóte aceste schimbărĭ de nume s'au făcutŭ în unguresce (cam după calapodulŭ: Hunfalvy, făcutŭ din Hundsdörfer etc.) Ca rarĭ esceptiunĭ obvinŭ între numele schimbate şi unele cu sunetŭ nemaghiarŭ, dér asemenea schimbărĭ de nume, după cum declară însaşĭ fóia guvernamentală „Kolozsvár“, ministrulŭ unguresců de interne le permite numai din cause extra-ordinare, va sĕ ḑică nu le permite mai de locŭ.

Ca totdéuna, aşa şi acum, contingentulŭ celŭ mai mare la maghiarisarea numelorŭ ilŭ dau Evreii. Din suma totală de 534 de nume maghiarisate, 325 suntŭ evreescĭ. După Evrei urméză cu maghiarisarea numelorŭ în loculŭ alŭ doilea romano-catolicii, dintre carĭ contingentulŭ celŭ mai mare ilŭ vorŭ fi dândŭ a bună-sémă Armenii; urméză în loculŭ alŭ treilea cei de confesiunea evangelică, după ei vinŭ greco-catolicii şi în urmă reformaţii.

România şi Anglia în casŭ de rĕsboiŭ.

Cetimŭ în „Figaro“ din Paris:

Nu se vorbesce decâtŭ de alianţe, de tractate, de convenţiunĭ, şi sciu eu de ce! Cele mai multe nu suntŭ decâtŭ născocirĭ pentru trecere de timpŭ. Se repetă cam pretutindenea, că România s'a alipitŭ deja la alianţa triplă. După informaţiunile mele, acéstă scire e falsă. In casŭ de rĕsboiu, România va încerca mai ântêiu sĕ rĕmână neutrală, va aştepta resultatulŭ primei bătălii mai decisive, apoi se va pune de partea învingĕtorului. In ciuda călĕtoriilorŭ d-lui Sturza la Friedrichsruhe, acela trebue sĕ fiă ultimulŭ cuvêntŭ alŭ politicei române.

De altă parte se póte afirma, în ciuda tuturorŭ desminţirilorŭ, că între Anglia şi puterile aliate esistă înţelegerĭ positive. Anglia va propune, în casŭ de rĕsboiu, neutralisarea Mării Mediteranei. Décă toţĭ beligeranţii nu accéptă atuncĭ ea îşĭ va trimite flota sĕ protégă porturile italiane. Acéstă convenţiune esistă de unŭ anŭ. E cu putinţă că ea va fi în marea modă politică a ḑilei.

Stupăritulŭ.

Voila, Ianuarie 1888.

(Fine).

Cumcă într'adevĕrŭ confratele Deganŭ este specialistŭ în ramulŭ stupăritului şi nu unŭ scriitorŭ de a doua mână, carele intenţionéză şi scrie numai din pofta de câştigŭ, se vede şi din apreţiarea ce i-o facŭ streinii. Aşa şi în Nr. 1—1886 din „Magyar-méh“ unŭ renumitŭ specialistŭ în stupăritŭ, A. András, n'are cuvinte din destulŭ prin carĭ sĕ-lŭ laude şi sĕ mulţuméscă şi Comitetului grăniţerescŭ, că şi-a sciutŭ alege bine persóna, pe carea sĕ o trămită sĕ studieze esposiţiunea regnicolară din 1885, la care respectivulŭ funcţiona pe atuncĭ ca comisarŭ de sectiune.

In fine se dovedesce chiar prin articululŭ scrisŭ de dênsulŭ în fóia „Méhészeti Közlöny“ Nr. 6 ex 1887, prin care a pusŭ capĕtŭ disputei asupra temei puse încă de fericitulŭ Berlepsch, că: „primescŭ séu ba albinele fărina în coşniţă, dată în locŭ de polenŭ?“ Acésta se póte afla şi în opşorulŭ de faţă. Era o înverşunată dispută între celebrităţile stuparilorŭ şi unŭ anonimŭ X. X. puse chiar şi premiu pentru casulŭ când cuiva îi va succede a rĕspunde la acéstă, documentândŭ pro séu contra.

Pe când toţĭ stuparii, chiar şi Ambrozy Béla — celŭ mai mare stuparŭ maghiarŭ erau sĕ fiă pentru *contra* (afară de Abend şi unŭ altulŭ) confratelui Deganŭ îi succede a deslega enigma, arătândŭ că albinele într'adevĕrŭ primescŭ fărina în coşniţă, şi anume carĭ stupĭ, când şi cum dată? Totŭ odată spre documentare lĭ-a trămisŭ şi unŭ fagure cu fărină, luatŭ din coşniţă spre a se convinge. Indată s'a supusŭ la marĭ cercetărĭ faguralŭ trămisŭ, folosindu-se microscopŭ de 50 orĭ măritorŭ, şi resultatulŭ fŭ, că într'unŭ articulŭ din partea lui X. X. totŭ în acelŭ numĕrŭ se autentică aserţiunea sa, şi totodată i se esprimă mulţămită publică, pentru deslegarea cu succesŭ a temei de susŭ.

Mai trebue altă dovadă, că confratele Deganŭ este unŭ specialistŭ de renume pe terenulŭ stupăritului?

Repetŭ, că dela sprijinulŭ ce va întêmpina acestŭ opşorŭ din partea publicului românŭ va depinde, ca acestŭ laboriosŭ stuparŭ sĕ ne ţină în curentŭ cu totŭ ce se va produce nou pe terenulŭ stupăritului, ceea ce ca membru la 3 reuniunĭ, carĭ tóte îşĭ au foile lorŭ, credŭ că o şi póte face.

Incheiu dorindŭ confratelui Deganŭ deplinŭ succesŭ pe terenulŭ stupăritului, căruia se vede că s'a devotatŭ cu tótă căldura.

Mai am la disposiţiune două manuale de stupăritŭ, ce au apărutŭ la noi în patriă, precum şi două broşurele de economiă, despre carĭ în interesulŭ bunăstării materiale şi culturale a poporului nostru voi vorbi cu altă ocasiune.

O observare în generalŭ am de a face scriitorilorŭ noştri, carĭ scriu pentru poporŭ, ca sĕ scrie într'unŭ stilŭ câtŭ se póte mai apropiatŭ de graiulŭ poporului; ér provincialismii sĕ se esplice prin 1—2 séu şi 3 cuvinte închise între parantese, ca astfelŭ cartea sĕ pótă deveni unŭ bunŭ comunŭ alŭ tuturorŭ Românilorŭ, şi nu numai la o mică parte, unde apare, din causa terminilorŭ neînţeleşĭ. De asemenea preţulŭ cărţii încă sĕ se tipărescă pe păreţĭ (table, scórţă) ca sĕ se pótă feri publiculŭ de vampirii fără saţŭ. Cei interesaţĭ sĕ şi-o însemne bine acésta, căcĭ este o dorinţă generală acésta — după câtŭ sciu eu.

Georgiu Dobrinŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Kossuth în pântece. Dela Deşiu se scrie, că Sâmbătă séra s'a petrecutŭ o scenă fórte curiósă în o cafenea de acolo. Publiculŭ petrecea în linişte. Se afla acolo şi unŭ individŭ necunoscutŭ, care şedea liniştitŭ la o parte, petrecêndu'şĭ timpulŭ cu o cafea négră. De-odată se auḑiră din spre stradă strigăte de „Sĕ trăiască Kossuth Lajos!“ Publiculŭ credea că acésta ar fi o demonstraţiă politică şi plinŭ de curiositate alergă afară cu micŭ cu mare ca sĕ vadă pe provocatorii acestorŭ strigăte. Afară însĕ era linişte, nicĭ unŭ omŭ nu era pe stradă. Publiculŭ se întórse îndĕrĕtŭ, dér strigătele mereu se auḑiau. Publiculŭ era în mare nedumerire, când deodată sări străinulŭ dela mésă şi declară, că elŭ este ventrilogulŭ Poszko Iozsef şi că strigătele de „Sĕ trăiéscă Kossuth Lajos“ au eşitŭ din pântecele lui, cu scopulŭ ca sĕ se recomande înaintea publicului pentru representarea teatrală ce avea sĕ dea în séra următóre.

Congresŭ de Chirurgiă.

Ministrulŭ românŭ alŭ afacerilorŭ streine face cunoscutŭ, după o comunicare ce a primitŭ dela d. ministru alŭ republicei francese, că o asociaţiune sciinţifică, care s'a întrunitŭ deja de doĕ orĭ, sub numele de „Congres fraçais de chirurgie“, va ţinė a treia adunare a sa la Parisŭ, dela 12—17 Martie viitorŭ, în marele amfiteatru alŭ administraţiunei asistenţei publice, avenue Victoria Nr. 2, sub preşedinţa doctorului Verneuil, membru alŭ institutului.

Acestŭ congresŭ ar avea scopulŭ anumitŭ de a stabili legăturĭ de sciinţă între învĕţaţii diferitelorŭ naţiunĭ.

Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice aduce acéstă comunicare la cunoscinţa generală, pentru ca persónele savante séu societăţile sciinţifice, care ar dori sĕ participe la acestŭ congresŭ, sĕ îşĭ trimită adesiunile lorŭ, adresândŭ scrisorile către secretarulŭ generalŭ alŭ congresului, d-lui Dr. S. Pozzi, 10 Place Vendôme à Paris.

Literatură.

Convorbirile literare dela 1 Febr. au următorul sumarŭ: Străbunii noştri, novelă istorică (fine), de Duiliu Zamfirescu. — Vasile Alexandri, studii istorice, literare şi bibliografice asupra vieţii şi operelorŭ sale, de George Bengescu. — Flórea sórelui, legendă, de Stefanŭ Cacoveanu. — Lascarŭ Viorescu, trad. de A. după Wilhelm de Kotzebue. — Cântecul Hatmanului Ivanŭ Serpeagă, cântecŭ poporal din Rusia meridională, de A. Papadopol-Calimah. — Don Quijote de la Mancha, trad. de S. G. Vârgolicĭ după Cervantes (urmare). — Din Boschetŭ, de Ioanŭ N. Romanŭ. — Sonetŭ, de Şerbănescu. — Libertatea, trad. de A. G. Vârgolicĭ (poesii.) — Bibliografiă.

Jubileulŭ Episcopului Strossmayer.

In ḑilele acestea Episcopulŭ croatŭ George *Strossmayer* 'şĭ-a serbatŭ jubileulŭ de cincĭ-ḑecĭ de anĭ ca preotŭ. Cu acéstă ocasiune deputatulŭ din parlamentulŭ austriacŭ Dr. Vitezics i-a trimisŭ următórea depeşe de felicitare:

Ţie, apostolulŭ măreţei idei a *unirii Croaţilorŭ şi Serbilorŭ* în iubire curată către patriă şi în adorarea idealelorŭ comune nouĕ; Ţie, mărinimosulŭ întemeiătorŭ alŭ academiei sudslave de sciinţe, sprijinitorulŭ şi protectorulŭ orĭ-cărei nobile întreprinderĭ patriotice, cu fericita ocasiune a jubileului tĕu de 50 de anĭ ca preotŭ şi totodată alŭ activităţii tale binecuvêntate de Dumneḑeu şi plină de succese pe têrêmulŭ religiunei şi alŭ luminării poporului, tóte popórele slave representate prin subscrişii în parlamentŭ recunoscêndŭ frăţesce meritele tale nepreţuite pentru poporulŭ slavŭ îţĭ strigă din tótă inima: Dumneḑeu sĕ ţină pe Episcopulŭ Strossmayer, fala întregei lumĭ slave, şi sĕ-ĭ ajute ca sĕ pótă vedé împlinite pe deplinŭ patrioticele sale nisuinţe! (Urméză iscăliturile a 29 de representanţĭ slavĭ din parlamentŭ.)

Episcopulŭ le mulţămi fórte călduros încheindŭ cu cuvintele: „Dumneḑeu sĕ ne binecuvinte şi sĕ ne ajute sĕ vedemŭ împlinite dreptele şi nobilele nóstre intenţiunĭ şi nisuinţe!“

Serată musicală în Braşovŭ.

Joi în 1 Martie st. n. d-lŭ profesorŭ H. Krumel arangiază în sala scólei săsescĭ de fete în Gróverŭ, cu concursulŭ d-lorŭ Krause, Hintz şi Pöschl, o serată musicală constătătóre din composiţii de ale lui I. Brahms şi E. Grieg.

Atragemŭ atenţiunea publicului asupra acestei interesante serate.

DIVERSE.

Falsificatorŭ de banĭ. „Voinţa Naţională“ scrie: Am anunţatŭ că la Turnu-Severinŭ se prinseseră nisce indiviḑĭ carĭ cercau a pune în circulaţiune câteva bilete de bancă de 20 lei false. Aflămŭ acum, cu cea mai mare plăcere, că, mulţămită activităţii parchetului şi poliţiei judiciare, falsificatorulŭ însuşĭ a fostŭ prinsŭ şi unele unelte de fabricaţiune sechestrate. Falsificatorulŭ şi complicii sĕi suntŭ arestaţĭ, puţinele bilete ce ei apucaseră a pune în circulaţiune suntŭ în mâna justiţiei, ér celelalte ce mai erau fabricate au fostŭ arse de dênşii, înainte de arestare. Indiviḑii depuşĭ de parchetŭ suntŭ Robert Titus, inginerŭ mecanicŭ, Raimond Ilistandŭ, ambii streinĭ, şi alţĭ agenţĭ subalternĭ. Felicitămŭ parchetulŭ din Severinŭ de energia pusă în acéstă împrejurare şi suntemŭ sigurĭ că justiţia va fi fórte severă, spre a pune dela începutŭ capĕtŭ unorŭ asemenĭ încercărĭ miserabile. De altminterĭ, repeḑiciunea cu care s'a descoperitŭ lucrulŭ, dovedesce că biletele false n'au pututŭ înşela pe nimenĭ. In adevĕrŭ, orĭ ce omŭ care se uită la unŭ biletŭ póte distinge caracterele ce arată că este bunŭ. Aceste caractere suntŭ cele următóre: Hârtia sa este regulată în grosimea ei, fără multŭ lustru, dér unită. Tipăritura este curată, fără pete, fără umbre de grăsime; detaliurile desemnărei suntŭ netede, literele drepte, liniele şi unghiurile fórte corecte, semnăturile suntŭ clare şi lesne de cititŭ, numerile negre din colţurĭ şi dela mijlocŭ asemenea fórte netede, şi fără nicĭ unŭ felŭ de îndreptărĭ séu răsăturĭ. Filigranele, adecă capetele de Traianŭ şi de femeiă, precum şi literele, ce se află în locurile lăsate în albŭ, suntŭ fórte clare. Privite la lumină, ele se distingŭ lămuritŭ, că umbrele lorŭ, ca cum ar fi săpate în céră albă. Privite pe o stofă négră, filigranele aparŭ din contră într'o nuanţă închisă. Orĭcine va observa puţinŭ va recunósce îndată unŭ biletŭ bunŭ. Ţĕranii chiar au luatŭ dela începutŭ bunulŭ obiceiu d'a privi biletele în lumină şi acésta îi asigurŭ contra orĭcărei erorĭ.

Nimicirea şobolanilorŭ. (şórecĭ marĭ). Tai băcăţele de plută (din dopurĭ) în mărimea unei monede de 50 banĭ, le prăjescĭ în untură şi le aşeḑĭ unde creḑĭ că umblă şobolanii. Aceştia vorŭ mânca bucurosŭ bucăţile de plută, dér apoi nu vorŭ mai trăi multŭ.

NECROLOGU.

Subscrişii, în numele lorŭ şi alŭ celorlalţĭ consângenĭ şi amicĭ, cu sufletulŭ sdrobitŭ de durere anunţă, cumcă prea iubitulŭ consorte, tată, frate, socru, moşŭ şi cumnatŭ

Dr. Ioanŭ Colceriu,
medicŭ archidiecesanŭ,

după unŭ morbŭ îndelungatŭ, în 22 Faurŭ la $8^1/_2$ ore séra, în etate de 56 anĭ, provĕḑutŭ cu s. sacraminte ale moribunḑilorŭ, deplânsŭ de neconsolabila familiă, s'a mutatŭ la cele eterne.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ s'au aşeḑatŭ spre repausulŭ eternŭ în cimiteriulŭ gr.-cat. din locŭ, în 24 a lunei curente la 2 óre p. m.

Blaşiu, 22 Februarie 1888.

Elisa Varareanu, ca soţiă; *Aurelia Colceriu* m. *Popŭ*, *Eugenia Colceriu* m. *Dragomirŭ*, *Elena* şi *Victorŭ*, stud. med. ca fiice şi fiiu.; *Augustinŭ Popŭ*, adv., *Teofilŭ Dragomirŭ*, propr., teol. abs., ca ginerĭ. *Alexandru Colceriu*, medicŭ cercualŭ *Iuliana Colceriu*, ca fraţĭ, *Anna cav. Monasteriano* n. *cav. de Botta*, *Danielŭ cav. Monasterianu*, jude reg şi directorŭ alŭ şcólei de belearte, ca rude, *Lotti Sebe* n. *Popŭ*, *Maria Popŭ* n. *Francu*, *Anna Colceriu* n. *Szabo*, *Elena Colceriu* n. *Mihalca*, *Alexandru Popŭ*, jude cercualŭ r. *Vasiliu Popŭ*, sub-inspectorŭ de dare, *Balintŭ Sebe*, comisarŭ reg. catastr. ca cumnaţĭ, *Augusta* şi *Aurelŭ* ca nepoţĭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 25 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ .	Cump.	8.52	Vênd.	8.55
Argintŭ românescŭ .	„	8.47	„	8.50
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ . . .	„	107.—	„	108.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.45
Renta de hârtiă 5%	82.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . .	148—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . . .	93.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . . .	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . . .	
Bonurĭ rurale ungare	103.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.75
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresců	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresců .	119.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 —
Renta de hărtiă austriacă.	77.60
Renta de argintŭ austriacă	78.80
Renta de aurŭ austriacă	108.25
Losurĭ din 1860 , ...	133.—
Acţiunile băncei austro-ungare. . . .	856.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. . .	268.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. . .	268.50
Galbinĭ împărătescĭ	5.98
Napoleon d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germane	$62.22^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	126.90

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Nr. 564 ex 1887.

EDICTŬ.

Nastasia Crişianu gr. cath. din Nicula cu locuinţa în Catalina, a intentatŭ procesŭ divorţialŭ contra bărbatului sĕu Bruchentariu Vasilica, care o au părăsitŭ acum 12 anĭ cu necredinţă, însĕ ubicaţiunea inctului nu e cunoscută.

Decĭ Bruchentariu Vasilica gr. cat. din Nicula prin acestŭ Edictŭ se citézâ şi provócă ca în terminŭ de unŭ anŭ şi o ḑi sĕ se presenteze la Presidiulŭ forului matrimonialŭ gr. cath. de I-a instanţă a tractului Dergei spre a fi confruntatŭ cu soţia sa şi a rĕspunde la acţiune, căcĭ la din contră procesului i se va da cursŭ liberŭ şi dênsulŭ va fi înlocuitŭ prin unŭ curatorŭ ad actum.

Dergea, la 18 Februarie 1888.

Ioanŭ Haţieganŭ,
V.-prottop. trac. şi preside alŭ for. matr.

4—4

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 13 Februarie st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	90.—	91.—
Renta rom. amort. 5%	92.3/4	93.1/4
Renta convert. 6%	89.—	89.1/2
Împr. oraş. Buc. 20 fr.	35.—	36.—
Credit fonc. rural 7%	104.1/4	104.3/4
„ „ „ 5%	89.—	89.1/2
„ „ urban 7%	102.1/4	102.3/4
„ „ „ 6%	95.1/4	96.—
„ „ „ 5%	85.1/2	86.—
Banca naţ. a Rom. 500 Lei.		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
Ac. de asig. Naţională.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugâm pe d-nii abonaţi ca la reinoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţi numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei," precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans."

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** şi **Adolf Albrecht**.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.